ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΟΚΤ. 1902
ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΒ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1902 ΑΡΙΘ. 39

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητροπολ. Βοδενῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ (πρόεδρος
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διαδόσεις ἀνυπόστατοι—Τὰ περὶ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἐπίσημα γράμματα —Ἔθιμα ἐν Ζακύνθῳ κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῶν Παθῶν καὶ τῆς Διακαινησίμου—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά —Κοινοποιήσεις—Παραρτήματα: «ὁ χαρακτὴρ τοῦ προτεσταντισμοῦ» «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΔΙΑΔΟΣΕΙΣ ΑΝΥΠΟΣΤΑΤΟΙ

Γράψαντες ἐν φύλλῳ προγενεστέρῳ τοῦ παρόντος περὶ τῆς ἐξ ἀγνοίας ἢ ἑκουσίως διαστροφῆς τῆς ἀληθείας, θλιβόμεθα πραγματικῶς ἐπανερχόμενοι σήμερον εἰς ὑποθέσεις, ὁμοίας ἐκείνῃ, ἧς ἕνεκα πρὸ τριῶν ἑβδομάδων ἀφιερώσαμεν τὰς πρώτας στήλας τοῦ φύλλου τοῦ τῆς 6 λήγοντος ἤδη μηνός· ἔτι δὲ μᾶλλον θλιβόμεθα, καθ' ὅσον ἐν ἐφημερίσιν, αἵτινες ἀξιοῦσι τὴν τιμὴν φύλλου σπουδαίου, βλέπομεν ἐκδεδομένα, ᾧδε μὲν δῆθεν ἀνταποκρίσεις, εἰδήσεις ἀσυστάτους παρεχομένας, ἐκεῖσε δὲ ὑβρεολόγια ἐπονείδιστα. Τῶν διαδόσεων τούτων ὁ σκοπὸς ἀποδείκνυται ἥκιστα ἐπαινετὸς, καίτοι βεβαίως οἱ γράφοντες βεβαιοῦσι, κατὰ κοινοὺς τόπους, ὅτι τὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ὑποστηρίζουσι συμφέροντα· ἀλλὰ λανθάνουσιν αὐτοὺς ἀλήθειαί τινες, ὧν μεγίστη ὅτι, γεννήτορες σκανδάλων ἀποδεικνύμενοι, ἢ τὰ παρ' ἄλλων γεννώμενα σπαργανοῦντες, ὑπόκεινται εἰς τὴν καταδίκην τοῦ ὀνικοῦ μύλου, διαβάλλοντες δ' ἀεννάως ἐνσπείρουσι διχονοίας, οὐχὶ βεβαίως πρὸς ὑποστήριξιν καὶ προβιβασμὸν ἐθνικῶν συμφερόντων.

Εἰδήσεις τινὲς καὶ κρίσεις περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν παρ' ἡμῖν ζητημάτων, ἐν ἐφημερίσι ξενογλώσσοις σαφῆ καταδεικνύουσι τὴν ἐκ τριόδων καὶ καπηλείων συγκομιδὴν αὐτῶν. Οὕτως ἀσυγχώρητον καθιστῶσι τὴν πρὸς αὐτὰς εὐπρεπῆ ἀπάντησιν, τὴν δὲ συζήτησιν ἀδύνατον μετὰ βαναυσολογούντων ἀλλ' ἀγνοούντων ἅμα τί γράφουσιν. Οὐδὲν δύναται ν' ἀπαντήσῃ τις σπουδάζων εἰς τὰ γραφόμενα τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ ἐφημερίδος Adevêrul τῆς 10|23 σεπτεμβρίου. Δημοσιογράφος σεβόμενος ἑαυτὸν οὐδέποτε δέχεται, ὁθενδήποτε προερχομένην, κρίσιν καὶ ἀπόφασιν ἐν ὀλιγίστοις στίχοις ἐπιλύουσαν ὑποθέσεις καὶ φωτίζουσαν τὸν ἀναγνώστην περὶ τῶν μητροπολιτικῶν ζητημάτων Ἀμασείας, Κυζίκου καὶ Μελενίκου, περὶ πορείας τοῦ Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου, περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐν τῇ Συνόδῳ δίκης τῶν ἀρχιερέων, περὶ λογοκρισίας κλπ. Ἐν πᾶσι δείκνυται μοχθηρὰ τάσις ἐξυβρίσεως καὶ χλευασμοῦ παντὸς ἱεροῦ, παντὸς ἀξίου τιμῆς· δυστυχῶς ἡ ὑπογραφὴ «ὀρθόδοξος» ποιεῖται φανερὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὁ δῆθεν γράφων ἀνταποκρίσεις εἰσέδυσεν ἐν τῇ ὀρθοδοξίᾳ πρὸς ὄνειδος καὶ χλεύην αὐτῆς.

Λυπούμεθα βαθέως ὅμως δι' ὅσα ρωσσικὴ τις ἐφημερὶς τῆς Πετρουπόλεως ἔγραψε, κατ' ἀνταπόκρισιν ἐντεῦθεν, περί τινος ἐναντίον τοῦ γεραροῦ μητροπολίτου Χαλκηδόνος κατηγγελίας, ὅτι κατειργάσαντο ταύτην οἱ περὶ τὸν πατριάρχην. Εἰς ἐφημερίδα σπουδαίαν, ἧς οἱ συντάκται, ὄντες ὀρθόδοξοι, κήδονται βεβαίως τοῦ γοήτρου καὶ τῆς δόξης

τῆς ὀρθοδοξίας, ἀποροῦμεν πῶς ἐγένοντο ἀποδεκταὶ σπερμολογίαι τοιαῦται, καθ' ἃς οἱ μετὰ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου φιλοτίμως συνεργαζόμενοι σύμβουλοι καὶ λογάδες, οἱ μετὰ ζήλου διαχειριζόμενοι τὰ κοινὰ παρ' ἡμῖν, οἱ εὐσεβείᾳ καὶ συνέσει διαπρέποντες, οἱ ἐπιδοκιμάζοντες τὰς ἐπὶ ἀνορθώσει τῶν κακῶς ἐχόντων, ἐπὶ συμπληρώσει τῶν ἀτελῶς διακειμένων ἀπὸ δεκαετηρίδων ἐνεργείας τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, πάντες οὗτοι καταγγέλλονται μετὰ κουφότητος. εἰ οὐχὶ κακοηθείας, ὡς συκοφάνται καὶ καταγγελεῖς. Ζητοῦσιν οἱ περὶ τοιούτων ὑποθέσεων ἐντεῦθεν ἐπιστέλλοντες ἀμελετήτως, ἀνεξετάστως καὶ κούφως, οὐδὲν ἕτερον ἢ μισόχριστον ἀναρρίπισιν παθῶν κομματικῶν, ὑποδαύλισιν ἐρίδων, μισάδελφον ἴσως διάσπασιν ἀγάπης καὶ συμπράξεως εἰλικρινοῦς, ἀγάπης, ἣν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ θρόνου τοῦ Χρυσορρήμονος ἐκήρυξε τῇ 11 ἰουνίου 1901 καὶ ἐφαρμόζει ὁ παναγιώτατος οἰκουμ. πατριάρχης κκ. Ἰωακείμ.

Οἱ γράφοντες ἐπὶ τούτου τοῦ κεφαλαίου, οἱ περὶ τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων εἰδήσεις εἰς ἡμετέρας ἢ ξένας ἐφημερίδας παρεχόμενοι, κατὰ τρόπον ἐπιπόλαιον, ἥκιστα φαίνονται στέργοντες τὴν κατεύνασιν τῶν παθῶν, οὐδ' ἐννοοῦσιν εἰρήνης ἐπαναφορὰν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Λυπηρὸν ὅτι θέλουσι ταύτην διῃρημένην, λυπηρὸν ὅτι ἐννοοῦσι τὸν μὲν Παύλου, τὸν δὲ Κηφᾶ, τὸν δὲ Ἀπολλώ· δέχονται διαιρέσεις, ἵνα μὴ εἴπωμεν ὅτι διὰ ἀφροσύνης δημιουργοῦσι· καὶ τοὺς μὲν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου, τοῦ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ὀρθοδόξων κυβερνῶντος, τοῦ ὄντος κοινοῦ πατρὸς πάντων τούτων, ὑπονοοῦσι δ' ἑτέρους μὴ ὀνομαζομένους ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ὡσεὶ κατήρτιζον ἀσυνέτως πρασίνων καὶ γαλαζίων φατρίας, ὡσεὶ ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀνήκει τούτῳ καὶ ἐκείνῳ, ὡσεὶ ὑπῆρχε μερὶς ἀπειράριθμος σεβομένη τὸν ἐλέῳ Θεοῦ καὶ βουλήτει τοῦ γένους ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ τὸν λόγον τῆς εἰρήνης, ὡσεὶ ὑπῆρχε μερὶς ἑτέρα σεβομένη καὶ περιέπουσα πρόσωπον ἕτερον, οὐδαμῶς συνιστῶν ἀρχὴν θεόλεκτον καὶ λαοπρόβλητον. Μία ἔστιν αὕτη, καὶ ἐκτὸς αὐτῆς οὐδεμία. Αὐτὴ μετὰ συνοδικῶν γεραρῶν καὶ νοημόνων καὶ μετὰ συμβούλων φιλογενεστάτων διευθύνουσα τὰ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας προστάτης ἐστὶ καὶ ὑπέρμαχος θεσμῶν ἱερῶν τε καὶ κοσμικῶν, οὓς πατέρων εὐσεβῶν γενεὰ νοήμων ὑπεβάστασε καὶ ἐδραίωσεν. Αὐτὴ καὶ ὑπέρμαχος ἀδικουμένων καὶ ἐπηρεαζομένων, οὐδεμίαν εἰσάγουσα μήτ' ἐπιτρέπουσα διάκρισιν, ὑπὲρ τῶν πάντων εὐθαρσῶς καὶ νομοταγῶς ἀγωνιζομένη.

Ταῦτα δύνανται νὰ μελετήσωσι καὶ οἱ εἰς ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας ἐπιστέλλοντες, ἵνα μὴ δίδωσιν εἰς τινας ὑποθέσεις χαρακτῆρα καὶ χροιὰν, ὧν ἐστέρηνται· Ὁ τοῦ «Ἄστεος» ἀνταποκριτὴς ἀναγγέλλων τὴν λύσιν δύο ζητημάτων, τοῦ ληξιαρχικοῦ καὶ τοῦ τῆς διαδικασίας τῶν ἀρχιερέων, κρίνει τὴν δῆθεν λύσιν ἀπώλειαν δύο προνομίων τῆς Ἐκκλησίας, ἀνυποστάτως κρίνων τε καὶ γράφων, ἀτόπως δὲ χαρακτηρίζων τὸ ζήτημα τὸ ληξιαρχικὸν ὡς προνομιακόν, οὐδαμῶς ὂν τοιοῦτο. Δικαίωμα καὶ καθῆκον τῆς κυβερνήσεώς ἐστι τὸ συντάττειν νόμον ληξιαρχικὸν διὰ πάντας αὐτῆς τοὺς ὑπηκόους, ἄνευ διακρίσεως θρησκείας καὶ ἐθνικότητος· τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀντεπεξῆλθε συζητοῦν τοῦ νόμου τούτου σημεῖά τινα, συζητήσιμα, καθὸ πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς ἀντιτιθέμενα· ἀλλὰ διὰ τοῦ νόμου τούτου ἡ σεβ. κυβέρνησις οὐδαμῶς ἀφαιρεῖ ἡμᾶς τὸ δικαίωμα τοῦ ἔχειν ἴδια ληξιαρχικὰ γραφεῖα, τοὐναντίον ἀπαιτεῖ καὶ αὐτὴ, καθὼς ἀπαιτεῖ ἀπὸ μιᾶς ἑκατονταετηρίδος καὶ τὸ Πατριαρχεῖον ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν ἱερέων τὴν ἐγγραφὴν τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων, διὸ καὶ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος ἀπεστάλη ἐντελλομένη τοῖς σεβ. ἀρχιερεῦσι τὴν σύστασιν ληξιαρχικῶν γραφείων. Εἰς τὰ τῷ ἀρχαίῳ καθεστῶτι, τοῖς ἱεροῖς ἐθίμοις τε καὶ θεσμίοις ἀντιβαίνοντα ἔν τινι νόμῳ τὸ Πατριαρχεῖον δικαιοῦται καὶ καθῆκον ἔχει νὰ διαμαρτύρηται νομοταγῶς, ἀλλ' οὐδ' ἴχνος ἔχει δικαιώματος ἵνα διαμαρτύρηται κατὰ τῆς συντάξεως οἱουδήποτε νόμου ὑπὸ τῆς σεβ. κυβερνήσεως.

Προκειμένου δὲ περὶ διαδικασίας ἀρχιερέων, καίτοι τὸ ζήτημα παρεπέμφθη εἰς τὸ πολιτικὸν τμῆμα τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἀπὸ τοῦ νομοθετικοῦ τμήματος, τὸ Πατριαρχεῖον ἀποκρουὸν γνώμην ἀντιτιθεμένην εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ ἐνήργησε παρ' οἷς δεῖ τὰ δέοντα, Τὸ ζήτημα τοῦτο λοιπὸν ἔτι συζητεῖται, οὔτε ἐλύθη, οὔτε προνόμιον κατηργήθη.

Ἐπειδὴ οἱ τῶν ἐφημερίδων ἀνταποκριταὶ ζῶσιν ἐν Κωνστατινουπόλει ! βλέπουσιν ἆρά γε τόσον δύσκολον τὸ λαμβάνειν βασίμους εἰδήσεις ἀπὸ τῶν δυναμένων χορηγεῖν τοιαύτας, καθ' ὅσον ἔξεστιν ;

ΗΑΥΚΟΒΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΘΗΝΗΣ

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ Μ. ΤΟΥ Γ. ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ*

Ἀνάγκη νῦν ἵνα προσαρτηθῶσιν εἰς τὰ ὑπ' ἀριθμοὺς 8, 9 καὶ 10 ἐπίσημα γράμματα συμπληρώσεις τινὲς εἰς ὑποθέσεις, ἃς ἤ τοι παρέδραμον ἐν «Χρονικοῖς πατριαρχικῆς ἀκαδημίας» ἤ τοι λίαν ἀτελῶς ἐξήτασα.

Τὸ οἰκοδόμημα τῆς σχολῆς ἀποτελέσει τὸ πρῶτον μέρος τῶν συμπληρώσεων τούτων· τοῦτο, κατά τινα σημείωσιν τοῦ 1783, ἀναγινωσκομένην ἐν τῷ ἀρχαιοτέρῳ κώδηκι τῆς σχολῆς, ἔκειτο *παρὰ τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κριτίου*, τοῦ γνωστοῦ Μ. ἐκκλησιάρχου, γραμματέως τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς καὶ διδασκάλου τῆς πατριαρχικῆς ἀκαδημίας, ἐννοοῦμεν δὲ τὸ ἐπ' ὀνόματι Πουδοὺρ Θανάση γραφόμενον ἐν τῷ κώδηκι—ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ κώδηκι ἐν ἔτει 1789 σημειοῦνται τὰ ἑξῆς· «*σχολεῖον* **τὸ νέο** *τοῦ Κριτίου*—τὸ πλάγιον αὐτοῦ Πουδοὺρ Θανάση λεγόμενον—*τὸ παλαιὸν σχολεῖον ἄντικρυ τοῦ πατριαρχείου*». Συμπεραίνω λοιπὸν ὅτι τὰ δύο τμήματα τῆς πατριαρχικῆς ἀκαδημίας συνήθροιζον τοὺς φιλομαθεῖς ἐντὸς δύο χωριστῶν οἰκημάτων· ἐν σημειώσει τοῦ 1787 ἀναφέρεται διδάσκαλος, δι' ἓν ἔτος καὶ μόνον διδάσκων, ἐπὶ μισθῷ 1300 γροσίων (δισχιλίων περίπου φράγκων), εἰς *τὸ σχολεῖον τῶν γραμματικῶν*—ἀλλ' ἐν τῇ προμετωπίδι τοῦ κώδηκος ἀναγινώσκομεν τὴν ἑξῆς σημείωσιν· «*τὰ ὅσα ὀσπήτια ἔχει τὸ σχολεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως — τὸ παλαιὸν σχολεῖον ἄντικρυ* **εἰς τὴν μεγάλην πόρταν τοῦ Πατριαρχείου** ἐπ' ὀνόματι ποστελνίκου Κωνσταντίνου Σλουτζάρη— *τὸ ὀσπήτιον τοῦ μακαρίτου Κριτίου* **τὸ νέο** οἰκοδομηθὲν ἐπ' ὀνόματι (κενὸν ἐν τῷ κώδηκι) — τὸ ὀσπήτιον τοῦ Πουδοὺρ Θανάση, ἀγορασθὲν παρὰ τοῦ ὑψηλοτάτου αὐθέντου Κωνσταντίνου βόδα Μουρούζη ἐπ' ὀνόματι ἀρχ[οντίσσης] Ζωΐτζας ἰατροῦ Σκουλιδᾶ — τὸ ὀσπήτιον τοῦ μακαρίτου Μποζατζόγλου, ἐπ' ὀνόματι μακαρίτου Θεοχάρη κιουρτσῆ-μπασῆ».

Ὅτι μία τῶν οἰκοδομῶν ἔκειτο πλησίον τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου, κατὰ βυζαντινὴν φράσιν ἔγγιστα καὶ σύγκολλα, δείκνυται μὲν ἐν τοῖς ἐγγράφοις, ἀλλὰ μαρτυρεῖται σαφῶς ὑπὸ Κωνσταντίνου Α' τοῦ πατριάρχου καὶ ὑπὸ τοῦ Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου· καὶ οὗτος μὲν, παρατιθεὶς τὸ σιγίλλιον τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου τοῦ Β' παρατηρεῖ[13]· «σώζεται θεία συνάρσει μέχρι τῆς σήμερον[14]· *κεῖται ἡ οἰκοδομὴ* **παρὰ** *τῷ πατριαρχείῳ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου*». Ὁ δὲ πατριάρχης[15] ἐγκύρως βεβαιοῖ ὅτι *ὡς οἰκοδόμημα μὲν τῆς σχολῆς τῶν ἐγκυκλίων* μαθημάτων καὶ τῶν γραμματικῶν ἐχρησίμευεν ὁ πεπαλαιωμένος *οἶκος τοῦ μακαρίτου διδασκάλου Κριτίου, καταλαμβάνων ἀκριβῶς τὸ μέρος, ὅπου σήμερον κεῖται τὸ μαγειρεῖον τῆς πατριαρχικῆς οἰκίας* καὶ τὰ γραφεῖα τοῦ πρωτοκόλλου καὶ τῶν ἰλμιχαμπερίων καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὰ σταύλων, τὸ παρατεινόμενον ἕως τῆς ὁδοῦ, ἐδιδάσκοντο δ' αὐτόσε τὰ γραμματικὰ καὶ τὰ ἐγκύκλια μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1769—1782, ὅτε, κατὰ τὴν τοῦ Κωνσταντίου Α' μαρτυρίαν, ἠγοράσαμεν οἰκοδόμημά τι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς τὴν Πετρίου πύλην ἀγούσης, εἰς τὴν εἴσοδον τῆς παρὰ τὸ Πατριαρχεῖον ἀδιεξόδου· ἄρα ὅπου ἔκειτο ἡ οἰκοδομὴ τῆς παλαιᾶς σχολῆς τοῦ Ραφάνους, ἣν ἤδη καταλαμβάνει ἡ τῆς πατριαρχικῆς σχολῆς Μαρασλῆ οἰκοδομή. Φαίνεται δ' ὅτι παρ' αὐτῇ τῇ σχολῇ τῇ ἀγορασθείσῃ τῷ 1782 ἔκειντο καὶ ἄλλαι οἰκίαι κτήματα τῆς σχολῆς οὖσαι· ἐπὶ παραδείγματι· ἐν τῷ κώδηκι τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ὑπ' ἀριθμὸν 28, σημειοῦνται ἐν ἔτει 1796 «577 γρόσια εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ὀσπητίου τῆς σχολῆς ὅπου κάθεται ὁ λαμπαδάριος», τὰ δὲ ὀσπήτια ταῦτα τῆς σχολῆς οἱ κάτοικοι τοῦ Φαναρίου γινώσκουσι πάντες ὅτι ἔκειντο ἔγγιστα καὶ σύγκολλα τῇ σχολῇ τοῦ Ραφάνους, ὧν τὸ οἰκόπεδον περιλαμβάνεται νῦν ἐν τῇ οἰκοδομῇ Μαρασλῆ, κατὰ τὴν ἀριστερὰν (τῷ εἰσερχομένῳ) πλευράν·

ὥστε πρὸ τῶν μέσων τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος εἶχεν ἡ πατριαρχικὴ ἀκαδημία, κατ' ἐμὲ, δύο οἰκήματα, ὧν τὸ ἓν *ἄντικρυ εἰς τὴν μεγάλην πόρταν τοῦ πατριαρχείου*·—ἀπὸ τοῦ 1769 τὰ δύο τμήματα τῆς σχολῆς ἐλειτούργουν ἐν ἑνὶ οἰκήματι παρακειμένῳ τῇ πατριαρχικῇ οἰκίᾳ, ὧν ἀμφοτέρων ἐν μέσῳ ἔκειτο ὁ οἶκος τοῦ Κριτίου— ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐλειτούργει μικρὸν μετὰ τὸ

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 386—393 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

13. Τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν· σελ. 209.

14. τὸ σήμερον ἀναφέρεται εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ὁ Κομνηνὸς Ὑψηλάντης ἔγραφε τὸ ὄγδοον αὐτοῦ βιβλίον, δῆλα δὴ κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1768· ἤτοι καὶ πρὸ τῆς ἀγορᾶς τοῦ νέου τῆς σχολῆς οἰκοδομήματος, ἐπὶ Μελετίου, τὸ παλαιὸν οἴκημα ἔκειτο παρὰ τῷ Πατριαρχείῳ.

15. Κωνσταντίου Α' τοῦ ἀπὸ Σιναίου «περὶ τῆς βυζαντινῆς πατριαρχικῆς σχολῆς» ἐν ταῖς «Ἑλάσσοσι Συγγραφαῖς», σελ. 360 –361.

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΧΙΗΙΚΟΒΑ

1769, ὡς εἰκάζω, μέχρι τοῦ 1782 τὸ τμῆμα τῶν ἐγκυκλίων καὶ γραμματικῶν· — ἔκτοτε τὰ μαθήματα τούτου τοῦ τμήματος ἐγίνοντο ἐν τῇ γνωστῇ κοινῶς σχολῇ τοῦ Ραφάνους, μέχρι τοῦ 1803, ὅτε ἡ σχολὴ μετετοπίσθη εἰς τὸν ἐν τῷ Βοσπόρῳ Κουρουτσεσμέν, ἔμεινε δὲ σχολή τις ἑλληνικὴ ἐν Φαναρίῳ, ἡ λεγομένη κοινότερον *προκαταρκτική*, διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ σχολάρχου τῆς ἐν Κουρουτσεσμὲ σχολῆς, ὅστις ἐξέδιδε καὶ τὰ εἰσιτήρια τῶν ἐν τῇ ἐν Φαναρίῳ σχολῇ ταύτῃ εἰσερχομένων[16]. — καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ λόγου προσθετέον ὅτι ἐν τῇ γηραιᾷ οἰκοδομῇ τῆς σχολῆς τοῦ Ραφάνους ἐλειτούργησεν ἐπὶ βραχύτατον χρόνον, ὡς ἔμαθον, ἡ Μ. τοῦ Γ. Σχολή, ἀπὸ τοῦ 1825 καὶ μέχρι τοῦ 1836, εἶτα δὲ βραχύβιός τις θεολογικὴ σχολὴ στοιχειώδης, συστηθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ′ τοῦ ἀπὸ Σερρῶν, κατὰ τὸ 1839, διδασκάλους δ' ἔχουσα Βαρθολομαῖον ἱερομόναχον τὸν Κουτλουμουσιανὸν (μέχρι τῆς 14 Ἰουνίου 1840) τὸν καὶ διευθυντήν, Λεόντιον ἱερομόναχον Καισαρέα καὶ τρίτον τινά[17].

Κατὰ τὴν τοῦ Κωνσταντίου μαρτυρίαν, «ὁ τῶν φιλοσοφικῶν τῆς σχολῆς οἶκος ἔκειτο κατὰ τὴν γωνίαν τοῦ τοίχου, ὅπου τὰ νῦν τὸ πρὸ τῆς πατριαρχικῆς οἰκίας κηπίδιον»· — λέγει δ' ὁ αὐτὸς καὶ περὶ τῆς ὑπὸ Μανωλάκη ἀνασυσταθείσης τῷ 1663 πατριαρχικῆς ἀκαδημίας ὅτι δῆθεν τὸ οἰκοδόμημα αὐτῆς ἔκειτο κατὰ τὴν συνοικίαν τοῦ ἁγιοταφικοῦ μετοχίου ἐν Φαναρίῳ, ἄγνωστον μὲν πόθεν ἀρυσάμενος τὴν μαρτυρίαν, ἀλλὰ, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, διότι ἐγίνωσκεν ἀπὸ τῶν τοῦ Δοσιθέου Ἱεροσολύμων γραφομένων ὅτι τὰ λιθόκτιστα οἰκοδομήματα, ὅπου κεῖται νῦν ἡ βιβλιοθήκη τοῦ μετοχίου καὶ τὰ πέριξ[18], ἦσαν κτῆμα τοῦ Μανωλάκη.

*

Νέας οἰκοδομῆς ἀνέγερσις ἀναφέρεται εἰς τὸν 28 κώδηκα κατὰ τὸ ἔτος 1780, ἀλλ' ἡ τῶν ἐξοδευθέντων χρημάτων ὀλιγότης ποιεῖται φανερὰν τὴν μικρότητα τῆς οἰκοδομῆς, συμπληρωθείσης τῇ 17 φεβρουαρίου τοῦ ἔτους τούτου. Ἐξωδεύθησαν 14,797 $^1/_2$, περίπου 25,000 φράγκων, ἡ δὲ νέα σχολὴ σημειοῦται ἐν τῷ κώδηκι ὅτι ἀνηγέρθη «εἰς τὸν τόπον τοῦ μακαρίτου Κριτίου», δῆλον οὖν ὅπου καὶ πρότερον ἐλειτούργει, κατὰ τὸν Κωνστάντιον, ἡ σχολὴ τῶν γραμματικῶν καὶ τῶν ἐγκυκλίων· τὰ χρήματα ταῦτα εἰσεπράχθησαν ἐκ τῆς χορηγίας τοῦ πατριαρχικοῦ (ἐθνικοῦ) ταμείου 2500 γροσίων, τῆς δωρεᾶς τοῦ ἡγεμόνος Βλαχίας Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου 6000 γροσίων, δωρεῶν ἀρχιερέων τινῶν καὶ ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῆς εἰς τὴν σχολὴν κληροδοτηθείσης ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ τοῦ Χαντζερῆ οἰκίας, ἧς ἡ πώλησις ἀπήνεγκε 1700 γρόσια· προσθετέον ὅτι ἡ οἰκία αὕτη ἔκειτο κατὰ τὸν Παλατᾶν[19]. Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τῆς ἱστορίας τῆς οἰκοδομῆς ταύτης πρέπει 'να μάθωμεν ὅτι τῷ 1798 Γρηγόριος Ε′ ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, οἰκοδομῶν καὶ ἐπεκτείνων τὸν πατριαρχικὸν οἶκον, κατηδάφισε τὴν οἰκοδομὴν τὴν «εἰς τὸν τόπον τοῦ μακαρίτου Κριτίου», ἀνεγείρας ἀντ' αὐτῆς τὸ μαγειρεῖον καὶ τὴν παρ' αὐτῷ πεπαλαιωμένην οἰκοδομήν, ἣν ἐνθυμούμεθα σωζομένην ἐν καταστάσει ἐρειπιώδει μέχρι τοῦ 1879, ὅτε ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ ἀπὸ Θεσσαλονίκης ἦρεν ἐκ μέσου τὸ τὴν εὐπρεπῆ ὄψιν τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου ἀσχημίζον ἐρείπιον ἐκεῖνο καὶ ἤγειρεν ἀντ' αὐτοῦ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου καὶ τῶν παρ' αὐτῷ καὶ ὑπ' αὐτὸ γραφείων, ὧν ἄνωθεν ἠγέρθησαν ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1902, τὰ δαπάναις Εὐσταθίου Εὐγενίδου γενόμενα δωμάτια τοῦ πατριάρχου μετὰ τοῦ παρ' αὐτὰ ναΐσκου.

*

Μετὰ τὴν ἐκ Κουρουτσεσμὲ κατάβασιν τῆς σχολῆς εἰς Φανάριον, ἐπὶ βραχύτατον χρόνον ἐγίνοντο τὰ μαθήματα ἐν τῇ οἰκίᾳ Χατζῆ Πανανοῦ (σήμερον Ἐλευθερίου Ταπεινοῦ) ἀπὸ τοῦ 1850—52, ὅτε ἠγοράσθη ἡ ἀπέναντι τοῦ ἱεροῦ βήματος τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ εὐρύχωρος οἰκία, ἀφ' ἧς μετετέθη κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1877 ἡ σχολὴ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μητροπολίτου Νικομηδείας Διονυσίου, ὅπου διέμεινε πέντε σχεδὸν ἔτη.

*

Κατὰ τὴν ΙΗ′ ἑκατονταετηρίδα, ὅτε συνεχῶς ἐμάστιζον τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπιδημικαὶ νόσοι φοβεραί, διδάσκαλοι καὶ μαθηταί, μερίμνῃ μητρικῇ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας, μετέβαινον εἰς τὸν Βόσπορον ἢ εἰς τὰς νήσους, ἐνοικιαζομένων καταλλήλων οἰκημάτων· ἐν τοῖς λογαριασμοῖς τοῖς ἀπὸ 1 φεβρουαρίου 1784 ἕως 30 ἀπριλίου 1785 σημειοῦνται «ἐνοίκιον τοῦ εἰς Κουρουτσεσμὲ ὀσπητίου διὰ τὸν διδάσκαλον

16. Κώδηξ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἐκδοθεὶς ἐν τῷ ΙΓ′ τόμῳ τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Ἑλλην. Φιλολ. Συλλόγου, σελ. 206.

17. βλέπε τὸν ἐμὸν «Ἄθωνα», σελ. 229 καὶ 234, ὅπου σημειοῦνται καὶ αἱ μαρτυρίαι τῶν γραφομένων.

18. Δοσιθέου περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων· σελ. 1175 καὶ 1191.

19. Τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν· σελ. 448.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ І. ФРАНКА

Ἠλίαν γρόσια 230»· καὶ μετὰ ἓν ἔτος, διὰ τὸν αὐτὸν Ἠλίαν, γρόσια 500 «ἐνοίκιον δύο χρόνων εἰς Νεοχώριον καὶ Κουρού-τσεσμέν». Προηγουμένως (1778—79) ἀναφέρονται ἐν τῷ 28 κώδηκι «ἐνοίκιον ὀσπητίου εἰς Θαραπεῖα διὰ τὸν διδάσκαλον Σέργιον γρόσια 30» καὶ ἐνοίκιον ὀσπητίου Κουρού-τσεσμὲ διὰ τὸν διδάσκαλον Ἀρσένιον γρόσια 50». Μετὰ ἓν ἔτος «ἐνοίκιον Θαραπείων διὰ τὸν Σέργιον γρόσια 75». Κατόπιν ὅμως, ἐκ σημειώσεων τοῦ ἔτους 1791 «εἰς ἐνοίκιον Θαραπείων 150 γρόσια» καὶ τοῦ 1795 «εἰς ἐνοίκιον νησίου γρ. 300», δείκνυται σαφῶς ὅτι κατὰ τοὺς ἐαρινοὺς καὶ θερινοὺς μῆνας ἐλειτούργουν ἐν κώμαις τοῦ Βοσπόρου ἢ ἐν ταῖς νήσοις τὰ δύο τμήματα τῆς σχολῆς, ἐνῷ πρὸ τοῦ 1794 αἱ σημειώσεις, διακεκριμένως ἀναφέρουσαι τὰ ὀνόματα Σεργίου καὶ Ἀρσενίου, ποιοῦνται δῆλον ἡμῖν ὅτι τὸ μὲν τμῆμα τῶν φιλοσοφικῶν ἐλειτούργει ἐν Θεραπείᾳ, τὸ δὲ τμῆμα τῶν ἐγκυκλίων καὶ γραμματικῶν ἐν Κουρού-τσεσμέ, τῇ ἐξελληνισθείσῃ Ξηροκρήνῃ·

φαίνεται δ' ὅτι οἱ μαθηταὶ οἱ μὴ κεκτημένοι οἰκίας ἐν Φαναρίῳ καὶ πέριξ διέμενον ἐν τῇ σχολῇ, σιτιζόμενοι (βεβαίως ἐξ ἰδίων οἱ δυνάμενοι) διότι διὰ τοὺς ἀπόρους ὑπῆρχον ἴδιαι ἐπὶ τούτῳ χορηγίαι καὶ κληροδοτήματα· ἀπὸ τοῦ 1801—1803 ἀναφέρονται ἔξοδα ἐπιπλώσεως τῶν δωματίων τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ ἔξοδα διὰ τὸ προσκυνητάριον· τῷ 1779—80 σημειοῦνται 35 γρόσια ἐξοδευθέντα «εἰς στρώσιμον ὁδᾶ τῆς παραδόσεως» δῆλα δὴ δωματίου διδασκαλίας· ἐπειδὴ δ' ἀναφέρονται ἀνάκλιντρα καὶ τὰ παραπλήσια, συμπεραίνομεν ὅτι ἡ διδασκαλία ἐγίνετο καθημένων τῶν μαθητῶν οὐχὶ χαμαί, οὔτε δ' ἱσταμένων.

(ἕπεται συνέχεια)

Μ. Ι. Γ.

ΕΘΙΜΑ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩι

κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῶν ἁγίων παθῶν καὶ τῆς Διακαινησίμου*.

Γνωστὸν ἐκ τῆς ἱστορίας, ὅτι, τῇ ἐνεργείᾳ τῆς Ἐνετίας, ὁ πάπας διέταξεν ἵνα οἱ ἐν Ἑπτανήσῳ δυτικοὶ συμμορφωθῶσι πρὸς τὸ παλαιόν, εἴτε ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, ἀντὶ τοῦ γρηγοριανοῦ, ὅπερ εἰσήγαγεν αὐτὸς ὁ πάπας· διὰ τοῦτο καὶ μέχρι σήμερον οἱ ἐν Ἑπτανήσῳ δυτικοὶ ἑορτάζουσι μετὰ τῶν ὀρθοδόξων. Ἐν Ζακύνθῳ αἱ ἐκκλησίαι καθ' ὅλον τὸ ἔτος τηροῦνται ἀρκούντως ηὐπρεπισμέναι, πλλαὶ δὲ τούτων, ὡς ἐκ τῶν καλλιτεχνικῶν εἰκονοστασίων (τέμπλων) καὶ ἁγιογραφιῶν, ἔργων τοῦ Δοξαρᾶ, τοῦ Καντούνη καὶ τοῦ Κουτούζη, ἀποτελοῦσιν ἀληθῆ μουσεῖα. Ὁ πρὸς τὰ θεῖα σεβασμὸς ἀκμαῖος διατηρεῖται. Οἱ ἐκκλησιαζόμενοι κατὰ νοῦν ἔχουσιν, ὅτι εὑρίσκονται ἐν τόπῳ θείῳ καὶ ἱερῷ καὶ αὐτὴ δὲ τῶν ἱερέων ἡ εὐταξία τυγχάνει παραδειγματική. Ἡ καλλιτεχνία ἐν τοῖς ναοῖς Ζακύνθου, ἐφ' ὅσον τὰ μέσα ἐπιτρέπουσιν, οὐδόλως παραμελεῖται. Ἡ ἁρμονία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς τῆς Ἐκκλησίας ὕμνοις καὶ ἡ τέχνη ἐν τῇ ἁγιογραφίᾳ, τοιχογραφίᾳ, ἀρχιτεκτονικῇ εἶνε λίαν ἀναγκαῖα· διότι τὰ μὲν ὦτα τοῦ ἐκκλησιαζομένου πληροῦνται μελῳδίας, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τέρπονται ἀτενίζοντες τὸ ἔντεχνον καὶ φυσικὸν τῶν ἁγιογραφιῶν, τὸ ἔρρυθμον τῆς διακοσμήσεως, οὕτως, ὥστε ἄκων ἀνυψοῦταί τις εἰς ἰδεώδη κόσμον καὶ ἐνθουσιῶν δοξολογεῖ τὸν μέγαν τοῦ παντὸς Ποιητήν. Καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ βεβαίως δὲν ὑστερεῖ, ὑπάρχουσι δὲ καλλίφωνοι ἱεροψάλται ἀποτελοῦντες ἁρμονικὴν συμφωνίαν. Ἡ ἐν Ζακύνθῳ ψαλμῳδία εἶνε **κρητική**, ἀλλ' οἱ ψάλται καινοτομοῦντες ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον ἐδημιούργησαν ἐπιχωριάζουσαν ψαλμῳδίαν λίαν εὐχάριστον.

Περὶ τὴν ἑνδεκάτην πρωινὴν ὥραν τοῦ σαββάτου τοῦ Λαζάρου, πᾶσαι σχεδὸν τῆς τε πόλεως καὶ ἐξοχῆς Ζακύνθου αἱ ἐκκλησίαι ἀναρτῶσιν ἐν τοῖς κωδωνοστασίοις αὐτῶν κλάδους ἐλαίας, ἀφ' ὧν ἐξαρτῶσιν ἀλύσεις μετὰ σταυρῶν καὶ ἡλίων ἐκ βατῶν λευκοῦ φοίνικος κατεσκευασμένων, ἐν μέσῳ γενικῆς κωδωνοκρουσίας. Ἡ ἐπισημοτέρα ἀνύψωσις τοῦ κλάδου γίνεται ἐν τῷ κωδωνοστασίῳ τῶν Ἁγίων Πάντων τῆς πόλεως, αἰρομένου τοῦ κλάδου διὰ σχοινίου μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ ἐξώστου τοῦ κωδωνοστασίου, κάτω τοῦ ὁποίου συσσωρεύεται πολὺς κόσμος, καὶ εὔχονται ἀλλήλοις «*Τα πολλὰ ἔτη*». Ἐπὶ ἑνετοκρατίας καὶ μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ΙΘ' ἑκατονταετηρίδος, ὁ ἐφημέριος τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Λαζάρου διένεμε, κατὰ τὸ σάββατον τοῦτο, *κόκκινα αὐγά*, τῆς ἡμέρας ἐκείνης θεωρουμένης ὡς τῆς πρώτης ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως. Τὰ αὐγὰ ταῦτα διενέμοντο τοῖς ἐνορίταις ὑποδηματοποιοῖς καὶ βυρσοδέψαις, ὧν πρῶτος ὁ ἀρχιτεχνίτης ἢ πρω-

---

* Ἡ διατριβὴ αὕτη προϊὸν οὖσα τοῦ πολυγράφου καλάμου τοῦ ἐν Ζακύνθῳ δημοσιογράφου κ Λεωνίδα Χ. Ζώη, γνωστοῦ ἰδίᾳ διὰ τὴν κριτικωτάτην βιογραφίαν τοῦ ἐν ἁγίοις Διονυσίου τοῦ νέου, πραγματεύεται θέμα περίεργον, οὗ ὅμοιον ἠδύναντο νὰ δημοσιεύσωσιν οἱ κατ' ἐπαρχίαις καὶ ἐν ταῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου λόγιοι, ἵνα δειχθῇ ποῦ ἐγένετο ἐξωτερικὴ ἐπὶ τῶν ἐθίμων ἡμῶν ἐπίδρασις, καὶ τἀνάπαλιν. Σ. «Ἐκκλ. Ἀλ.»

τομιάστορας[1] ἐλάμβανε ταῦτα, προσφέρων χρηματικὴν ὑπὲρ τοῦ ἐφημερίου ἀμοιβήν, καὶ εἶτα οἱ λοιποὶ τεχνῖται. Τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα διενέμοντο κατόπιν μεταξὺ τοῦ ἐφημερίου καὶ τοῦ ταμείου τῆς συντεχνίας.

Τῇ ἑπομένῃ, Κυριακῇ τῶν Βαΐων, διαρκούσης τῆς λειτουργίας, διανέμεται τοῖς ἐκκλησιαζομένοις τὸ κοινῶς *βαγί*, ἤτοι σταυρὸς ἐκ βαΐου μετὰ κλαδίσκου ἐλαίας. Ἄλλοτε ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τῆς κανδύλας μέγας ἐκ βαΐου ἀστὴρ, κοινῶς *ἥλιος*, οἱ δὲ πιστοὶ ἐπὶ τῷ ἀκούσματι: «λαβόντες βαΐα φοίνικος» προσεπάθουν νὰ δράξωσιν αὐτὸν, τοῦθ' ὅπερ καὶ προὐξένει θορυβον ἐν τῷ ναῷ.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς πρωΐας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία τελεῖ ἐν τῇ πλατείᾳ Σολωμοῦ τὴν λιτανείαν τῶν βαΐων μετὰ πολλῆς τῆς κατανύξεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας, οἱ ἱερεῖς πέμπουσιν εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἐνοριτῶν τὸ *βαγί*, ὡς ἑξῆς: Τοποθετοῦσιν ἐντὸς καλάθου τὰ βαΐα, ἄτινα ὁ ἐφημέριος, ἢ ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ, διανέμει εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἐνοριτῶν δωρεὰν, ὑποχρεουμένων τούτων, ἐὰν δεχθῶσι τὸ βαΐον, νὰ δεχθῶσι, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, καὶ τὸ κοινῶς *αὐγοκούλουρο* καὶ δώσωσι τὸ *πασχάτικο*, ἤτοι χρήματα κατὰ βούλησιν[2]. Ἄλλοτε, ἀντὶ βαΐου διενέμοντο *ἡ βαγιοφόραις*, ἀποτελούμεναι ἐκ καλλιτεχνικοῦ συμπλέγματος ἐκ βαΐου καὶ ἐλαίας, φέροντος ἐν τῷ μέσῳ κόσμημα ὠοειδὲς, ἐν ᾧ ἐζωγραφίζετο τὸ οἰκόσημον τοῦ ἐνορίτου ἢ φίλου ἐνίοτε. Ἡ ζωγραφία ἐγίνετο ἐπὶ χαρτονίου μετὰ χρωμάτων καὶ χρυσώσεως. Ἐπὶ ἑνετοκρατίας τὸ προνόμιον τοῦτο τοῦ λαμβάνειν *βαγιοφόραr* εἶχον μόνον οἱ ἔχοντες οἰκόσημα εὐγενεῖς, βραδύτερον ὅμως ἐγενικεύθη.

Κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ἡμέρας τῶν βαΐων ψάλλεται ἐν τοῖς ναοῖς τὸ πρῶτον Νυμφίον.

Τῇ Μ. δευτέρᾳ, τῇ μὲν πρωΐᾳ ψάλλεται ἡ προηγιασμένη, τῇ δὲ ἑσπέρᾳ τὸ δεύτερον Νυμφίον.

Τῇ Μ. τρίτῃ, τῇ μὲν πρωΐᾳ ἐπίσης, τῇ δὲ ἑσπέρᾳ τὸ τρίτον Νυμφίον.

Τῇ Μ. τετάρτῃ, τῇ μὲν πρωΐᾳ ἐπίσης, μετὰ μεσημβρίαν δὲ, ἢ εἰς τινας ναοὺς τῇ ἑσπέρᾳ, ἀναγινώσκεται τὸ Εὐχέλαιον.

Ἡ Μ. πέμπτη εἶνε ἡ ἡμέρα τῆς θείας κοινωνίας, καθ' ἣν ὁ κόσμος ἀθρόος μεταβαίνει εἰς τοὺς ναοὺς ἐπὶ τῷ ὑψηλῷ τούτῳ σκοπῷ. Τὴν πρωΐαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐξαγγέλλουσι τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας, ἔκτοτε δὲ καὶ παύουσι κρουόμενοι μέχρι τῆς πρωΐας τοῦ Μ. σαββάτου, ἢ ὡς κοινῶς λέγεται *χηρεύουνε ἡ καμπάνες*. Ἄλλοτε, μετὰ τὴν παῦσιν τῆς κρούσεως τῶν κωδώνων, προσεκαλοῦντο οἱ πιστοὶ εἰς τὸν ναὸν διὰ κτυπημάτων κροτάλου, ἢ μικρῶν κοπάνων ἐπὶ σανίδος, ἣν περιέφερον ἀνὰ τὴν γειτονικὴν τῆς ἐκκλησίας περιφέρειαν, τοῦτο δὲ κοινῶς ἐκαλεῖτο *βαροῦνε τὰ κοπανέλια* ἢ *τὰ σημαντήρια*. Τὸ ἔθιμον τοῦτο ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων καὶ μόνον ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία καλεῖ σήμερον τοὺς πιστοὺς αὐτῆς *μὲ τὰ κοπανέλια*. Σημειωτέον ὅτι μεταξὺ τῶν κοπανοκρουστῶν ἐγεννᾶτο ἄμιλλα περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πολλάκις. Οὕτω λ. χ. ἔλεγον: *τὸ σημαντήρι τσῆ ἁγίας Παρασκευῆς τσῆ παλληκαροῦς*. Τὸ ἔθιμον τοῦτο ἐπικρατεῖ καθ' ἅπαντα τὸν δυτικὸν κόσμον παράδοσις δὲ σώζεται παρὰ τοῖς πλείστοις λαοῖς τοῦ δυτικοῦ δόγματος, ὅτι οἱ ἄγγελοι τὴν Μ. πέμπτην κομίζουσι τοὺς κώδωνας εἰς τὴν Ρώμην πρὸς εὐλογίαν καὶ ἐπαναφέρουσιν αὐτοὺς κατὰ τὸ Μ. σάββατον. Διὸ πρὸς πρόσκλησιν τῶν πιστῶν οἱ εὐρωπαῖοι ἐπενόησαν κρόταλα ἐκ ξύλου διαφόρων σχημάτων, ἅτινα καὶ παντοῖα παρ' αὐτῶν, καὶ δὴ τῶν ἰταλῶν, ὀνόματα ἔλαβον. Γάλλος συγγραφεὺς εὐφυῶς καλεῖ τὸ κρόταλον τοῦτο: substitut portatif des cloches en retraite. Οὐχ ἧττον εἴς τινα μέρη μεταχειρίζονται πνευστικὰ ὄργανα, δι' ὧν καλοῦνται οἱ πιστοὶ, ἐνῷ ἐν Κορσικῇ καλοῦνται οὗτοι διὰ πυρσοκροτήσεως. Ἐν πολλοῖς τῶν ναῶν τὰ Εὐαγγέλια ἀναγινώσκονται μετὰ μεσημβρίαν, ἐνῷ ἐν ἄλλοις τὸ ἑσπέρας, καθὼς ἐν τῇ μητροπόλει. Κατανυκτικώτατα ψάλλεται τὸ «Σήμερον κρεμᾶται». Συγκινητικὴ ἡ στιγμὴ, καθ' ἣν ὁ ἱερεὺς κρατῶν τὸν Ἐσταυρωμένον, προηγουμένου τοῦ χοροῦ τῶν ψαλτῶν καὶ ἑπομένων τῶν ἐπιτρόπων καὶ τῶν ἀρχῶν, ἂν εὑρίσκωνται ἐν τῷ ναῷ, ἁπάντων κρατούντων λαμπάδας, τελεῖ τρὶς τὴν περιαγωγὴν τοῦ Ἐσταυρωμένου ἐν τῷ ναῷ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἑνδεκάτου Εὐαγγελίου, ἐνῷ ὁ χορὸς ψάλλει τ' ἀκόλουθα: «Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά. Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς

---

1. Οἱ τεχνῖται οὗτοι εἶχον προστάτην τὸν ἅγιον Λάζαρον, ἐν τῷ ναῷ τοῦ ὁποίου συνήρχοντο οἱ τὴν συντεχνίαν τῶν δύο τούτων τεχνῶν ἀποτελοῦντες (ὅρα καὶ Λ. Χ. Ζώη «*Αἱ ἐν Ζακύνθῳ συντεχνίαι*» ἱστορικὴ μελέτη. Ἐν Ζακύνθῳ 1893).

2. Ὁ ἐφημέριος τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου νῶν Ξένων, ἢ τῆς μητροπόλεως, στέλλει τὸ *βαγὶ* πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ νήσῳ παρεπιδημοῦντας ἢ ἐγκατασταθέντας ξένους, διότι ἔκπαλαι ὁ ναὸς οὗτος καθιερώθη ὡς ἐνορία τῶν ξένων.

καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ» καὶ τὰ λοιπά[3].

Εἰς πολλὰς οἰκογενείας εἴθισται εἰσέτι νὰ βάπτωσι τὰ αὐγὰ τοῦ Πάσχα κατὰ τὴν Μ. πέμπτην, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἄρχεται καὶ ἡ πώλησις αὐτῶν ἐν τοῖς διαφόροις καταστήμασι. Παλαιὸν ἔθιμον ἐπεκράτησεν, ὥστε ἑπτὰ ἁγναὶ παρθένοι νὰ καθαρίζωσι σῖτον ἀνὰ κόκκον, πλύνωσι, θέτωσιν εἰς τὸν ἥλιον, ἀλέθωσι, ζυμώνωσι καὶ παρασκευάζωσιν ἄρτον, κοινῶς *λειτουργιὰ*, διὰ τὴν θυσίαν τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἕτερον ἔθιμον μεσαιωνικὸν, ὀσημέραι ἐκλεῖπον, ἦτο καὶ τόδε: Συνήρχοντο ἔν τινι οἰκίᾳ δώδεκα παρθένοι, φέρουσαι ὄνομα Μαρία, αἵτινες δι' ἐργασίας ἀδιακόπου κατεσκεύαζον ὑποκάμισον, ὅπερ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἤρχιζον καὶ ἀπεπεράτουν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τῆς Μ. παρασκευῆς. Ἡ ἐργασία αὕτη, γινομένη ἐπ' ὀνόματι προσώπου τινός, διενέμετο μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐχρησίμευε κατασκευαζόμενον διὰ τοὺς ἐπιληπτικοὺς, τὰς ἐγκύους γυναῖκας καὶ δι' ἄλλας ἀσθενείας, ὁ φέρων δὲ τὸ ὑποκάμισον τοῦτο ἐπιστεύετο ὅτι οὐδόλως προσεβάλλετο ὑπὸ σφαίρας πυροβόλου ὅπλου. Ἐπίσης ἀρχαῖον ἔθιμον, διαρκούσης τῆς ἀκολουθίας τῶν δώδεκα Εὐαγγελίων, ἦτο νὰ πλέκωσιν ἐν τοῖς γυναικωνίταις τῶν ναῶν σειράδιον, κοινῶς *γαϊτάνι*, ὅπερ ἔφερον πρὸς προφύλαξιν ἐκ διαφόρων ἀσθενειῶν, ἢ πρὸς ἐπιτυχίαν καὶ ἀποτυχίαν ἐρωτικῶν ὑποθέσεων. Παλαιὸν ἐπίσης ἔθιμον ἦτο, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἑκάστου Εὐαγγελίου, νὰ χύνωσιν ἐπὶ τοῦ ὀστοῦ τῆς σηπίας, κοινῶς *σουποκόκκαλο*, αἱ γυναῖκες σταυροὺς ἐκ μολύβδου, οὓς ὁ φέρων προεφυλάσσετο ἀπὸ βασκάνου ὀφθαλμοῦ. Τὸ ἀντίδωρον τῆς Μ. πέμπτης θέτουσιν αἱ παρθένοι ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον, ὅπως ἴδωσι κατ' ὄναρ τὴν μέλλουσαν αὐτῶν τύχην. Ἀσπασμοὶ οὐδόλως δίδονται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, καθ' ἣν ὁ Ἰούδας διὰ φιλήματος προὔδωκε τὸν Χριστόν. Τρώγουσι δὲ φακάς, ἐφ' ὧν τίθεται ὄξος, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ δι' οὗ ἐπότισαν τὸν Ἰησοῦν ὄξους, καὶ ἀγκινάρας, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἀκανθίνου στεφάνου.

(ἕπεται τὸ τέλος).

Λ. Χ. ΖΩΗΣ

3. Ἡ μουσικὴ τῶν ἀνωτέρω τροπαρίων εἶνε ἔργον ἔξοχον ζακυνθίου, λίαν ἁρμόζον εἰς τὸ ἐπίσημον τῆς ἡμέρας. Κατ' ἄλλους μὲν εἶνε ἔργον τοῦ Ἰακώβου Κομούτου, κατ' ἄλλους δὲ τοῦ Θεοδώρου Κουρκουμέλη ἢ Κοθρῆ. Μέχρι τοῦδε οὐδεμίαν εὕρομεν ἐπίσημον ἀπόδειξιν πρὸς ἐπιβεβαίωσιν οἱασδήποτε παραδόσεως. Ἐφημόσθη ἐν τῇ ὀργανικῇ μουσικῇ ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου Καπνίση.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μητρόπολις Ροδοπόλεως. — Αἰτήσει τῶν κατοίκων τῶν πατριαρχικῶν ἐξαρχιῶν Σουμελᾶ, Περιστερεώτα καὶ Βαζελῶν, ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς χθὲς ἐνεκρίθη ἡ ἀνασύστασις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ροδοπόλεως, ἥτις συνέστη μὲν ἀπαρτισθεῖσα ἐκ τῶν ὑποκειμένων ταῖς ἐξαρχίαις χωρίων ἐπὶ τῆς πρώτης πατριαρχείας Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Κυζίκου τῷ 1863, συμφώνως τῷ 2 ἄρθρ. τοῦ περὶ μοναστηρίων κεφαλαίου τῶν Ἐθν. Κανονισμῶν, κατηργήθη δὲ τῷ 1867 ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ ἀπὸ Σερρῶν.

— *Μητροπολίτης Ἀμασείας* — Τῇ δευτέρᾳ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἀμασείας κ. Ἄνθιμος προπεμφθεὶς ὑπὸ πολλῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων αὐτοῦ, ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Θ. Π. ὑπὸ τοῦ δευτερεύοντος κ. Παρθενίου.

—*Μητροπολίτης Ἰκονίου* —Τῷ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτῃ Ἰκονίου κ. Ἀθανασίῳ, αἰτησαμένῳ, ἐχορηγήθη ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἄδεια ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ δι' ἐπειγούσας ὑποθέσεις.

—*Ἀκύρωσις γάμου.* -- Ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου, ληφθείσῃ ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης πέμπτης, ἐκηρύχθη ἄκυρος ὁ μεταξὺ τῆς Σμαρῆς Ι. Τσαμπούλα καὶ Φ. Πλητᾶ γάμος παρανόμως συναφθείς.

— *Μ. τοῦ Γ. Σχολή.*— Κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἑλλανοδίκου ἐπιτροπῆς, τῆς συγκειμένης ἐκ τῶν ΑΑ. ΕΕ. τοῦ Ἀλεξάνδρου πασᾶ Καραθεοδωρῆ, ἀρχιμεταφράστου τῶν ἀνακτόρων, καὶ Κωστάκη Βαγιάννη ἐφένδη, μέλους τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, μετὰ τὸν ἐπὶ τούτῳ γενόμενον διαγωνισμὸν, προεκρίθη ὡς κατάλληλος καθηγητὴς τῆς τουρκικῆς διὰ τὰς κατωτέρας τάξεις τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ὁ κ. Πρόδρομος Ἀναστασιάδης, τελειόφοιτος τῆς σχολῆς ταύτης, εὐδοκίμως διδάσκων τὴν γλῶσσαν ταύτην καὶ ἐν ἑτέραις σχολαῖς.

—*Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ηὐδόκησε νὰ διαβιβάσῃ προχθὲς διὰ τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου κ. Λαυρεντίου τὰς πατριαρχικὰς αὐτοῦ συγχαρητηρίους προσρήσεις καὶ εὐχὰς τῇ εὐγενεστάτῃ κ. Εὐφροσύνῃ Λ. Ζαρίφῃ ἀγούσῃ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ἑορτήν.

—*Ἐκκλησιαστικὸς Μουσικὸς Σύλλογος.* — Ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ συνεδρίᾳ ὁ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἱδρυθεὶς Ἐκκλησιαστικὸς Μουσικὸς Σύλλογος ἐξελέξατο πρόεδρον αὐτοῦ τὸν ἐκ τῶν σεβασμιωτ. συνοδικῶν μητροπολίτην Νεοκαισαρείας κ. Ἀλέξανδρον εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τέως τοιούτου σεβασμ. μητροπολίτου Ἀμασείας.

—*Ἐπιτροπὴ ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν.* — Ἡ ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐπιτροπὴ ἀγγέλλει ὅτι τῇ προσεχεῖ δευτέρᾳ ὥρᾳ τρίτῃ τουρκιστὶ γενήσεται ἡ ἐκποίησις τῶν πραγμάτων τῆς περιουσίας τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου Καισαρείας Ἰωάννου.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΧΙΗΙΚΟΒΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Σχετικῶς πρὸς τὰ προσφάτως ἐν ταῖς ἐγχωρίοις ἐφημερίσι δημοσιευθέντα περὶ τῆς ἀνωμάλου δῄθεν πορείας τῶν τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας πραγμάτων, ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθη τὸ ἑπόμενον τηλεγράφημα:

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωακείμ

Ἱερουσαλὴμ 8 σεπτεμβρίου.

Δημοσιεύματα ἐφημερίδων περὶ πορείας ἡμετέρων πραγμάτων λυποῦσιν ἡμᾶς, ὡς ἀληθείᾳ ἄκρως ἀντικείμενα· διαβεβαιοῦμεν Παναγιότητα πρὸς ἡσυχίαν ἐνδιαφερομένου ὅτι ἔργον ἐφαρμογῆς κανονισμοῦ χωρεῖ καθ' εὐχήν, οὐδενὸς οὐδέπω χάριτι θείᾳ συναντηθέντος ἀνυπερβλήτου προσκόμματος

† Πατριάρχης καὶ Σύνοδος

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Ὁ πρωτοψάλτης τοῦ ἐν Βατοὺμ ἑλληνικοῦ ναοῦ κ. Στέφανος Δ. Κουτσογιαννόπουλος διὰ γράμματος αὐτοῦ ἤγγειλεν ἐσχάτως τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ὅτι ὁ πανοσιολογιώτατος γενικὸς ἐπόπτης τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν καὶ σχολῶν τοῦ Καυκάσου κ. Ἰωάννης Βοστόργωφ τοῦτο μὲν τὰ ἀκραιφνῆ αὐτοῦ φιλελληνικὰ αἰσθήματα ἐκδηλῶν, τοῦτο δὲ τῇ ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει ἑπόμενος, ἀξιέπαινον διετράνωσεν ἐκτίμησιν πρὸς τὴν ἱερὰν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν βυζαντινὴν μουσικήν, ἐνεργήσας δεόντως παρὰ πάσαις ταῖς ἁρμοδίαις σεπταῖς ρωσικαῖς ἀρχαῖς καὶ τυχὼν τῆς πλήρους ἐγκρίσεως καὶ τῆς ἀδείας, ὅπως ἐν τοῖς περὶ τὸν Καύκασον ὑπὲρ ἑκατὸν ἑλληνοφώνοις χωρίοις, ἀριθμοῦσιν ὑπὲρ τὰς ἑξήκοντα χιλιάδας ὁμογενοῦς πληθυσμοῦ, εἰσαχθῇ εἰς τὰς σχολὰς καὶ γίνηται χρῆσις ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ναοῖς ἡ ἱερὰ ἑλληνικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν μουσική.

Τοῦ τῇ ἀγαθῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ κ. Ἰωάννου Βοστόργωφ ἐπιτευχθέντος τούτου μέτρου μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἱεροῦ καὶ εὐγνωμοσύνης θερμῆς ἀποδεκτοῦ γενομένου ὑπὸ πασῶν τῶν ἡμετέρων κοινοτήτων, ἱδρύθη ἐν Κὰρς τοιαύτη μουσικὴ σχολή, εἰς ἣν ἐνεγράφησαν ὑπὲρ τοὺς ἐννενήκοντα φοιτηταί, διδάσκαλοι καὶ ἱερεῖς ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, μέλλοντες νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰς μουσικὰς σπουδὰς αὐτῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ μνησθέντος πρωτοψάλτου κ. Στεφάνου Κουτσογιαννοπούλου. Τῶν ἐγκαινίων δὲ τῆς σχολῆς τελουμένων τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἐν Κὰρς, διεβιβάσθη ἐκεῖθεν τῇ Α. Θ. Π. τὸ ἑπόμενον τηλεγράφημα:

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωακείμ

Κὰρς 5 σεπτεμβρίου.

Σήμερον παρουσίᾳ ὑψηλοπανιερωτάτου Ἀλεξίου, ἐξάρχου Γεωργίας, γενικοῦ διοικητοῦ νομοῦ Κὰρς, ἀντιπροσώπων ἐγχωρίων πνευματικῶν ἐπὶ ἀρξαμένοις μαθήμασι ἐδόθη γεῦμα. Ἐγένετο προσφώνησις ἐξάρχου ὑπὲρ ὑγείας ὑμετέρας Παναγιότητος· οὐρανομήκεις ζητωκραυγαὶ ἐπεκάλυψαν προσφώνησιν.

Κουτσογιαννόπουλος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Θωμᾶς Γεωργίου, ὑπήκοος ὀθωμανός, τέως μὲν κάτοικος Βουλτσίστης καὶ ἐπαίτης τὸ ἐπάγγελμα, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον ἡμέραν καὶ ὥραν τρίτην τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τῆς Μητροπόλεως Δράμας, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἑλένης Θωμᾶ Γεωργίου, θυγατρὸς Ἀθανασίου Πέγιου, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Δράμας.

Προσεπιδηλοῦται δὲ αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ. Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Δράμᾳ, τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1902.

Ὁ πρόεδρος 1

† ὁ Δράμας Χρυσόστομος

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρχιδιάκονος **Θεμιστοκλῆς**

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Μιχαὴλ Χρήστου, ὑπήκοος ὀθωμανὸς τέως μὲν καπνοπώλης καὶ κάτοικος Κοντοσκαλίου Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Πέμπτην, καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μετὰ μεσημβρίαν, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Ἀναστασίας, τὸ γένος Νικολάου Δάζογλου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, κατοίκου Ταχτὰ Καλὲ Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει, ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 24 Σεπτεμβρίου 1902

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 1

Ὁ Γραμματεὺς

ΑΡΜΟΔ. Δ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
Наукова бібліотека ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА
02/09/25 902563 НБ ОНУ
1948
Π.Ш. 726644